

Sociale activering in OCMW Gent 2014

A decorative border with a repeating pattern of orange and brown diamond shapes containing stylized black floral motifs.

**Vertel me en ik luister
Laat me zien en ik kijk
Laat me beleven en ik leer**
(oud Chinees spreekwoord)

Wat is activering ?

“Containerbegrip”:

alle vormen van **inzet** door de cliënt op de verschillende trappen van de activeringsladder (zie verder)

elke actie gericht op het verhogen van de zelfredzaamheid en de (socio-professionele) integratie van de cliënt in de samenleving

De Activeringsladder

Haalbare inzet voor iedereen

- 1. Hulpverlening** (ook hier activering/inzet!)
- 2. Taalactivering** (voor anderstaligen)
- 3. Sociale activering** (vb Arbeidszorg, Emancipatorische groepswerkingen)
- 4. Arbeidsactivering** (vb art.60, beroepsgerichte opleiding)
- 5. Arbeidstoeleiding** (vb sollicitatietraining)
- 6. Arbeid** (nazorg op de werkvloer)

Elke trap vergt eigen aanpak en methodiek.

De Activeringsladder

ARBEID OTC (en partners)	personen in staat om te werken, die ondersteuning nodig hebben bij het behouden van werk “ WERKEN ”	het bieden van ondersteuning om cliënten aan het werk te houden	- jobcoaching op de werkvloer
ARBEIDSTOELEIDING OTC (en partners)	personen in staat om regulier te werken maar voor wie ondersteuning nodig is bij de zoektocht naar werk	het bieden van ondersteuning om cliënten zo snel mogelijk aan het werk te helpen; bemiddeling	- jobwerkbank - jobcoaching, - sollicitatietraining - Tewerkstellingsmaatregelen inzetten
ARBEIDSACTIVERING OTC (en partners)	personen die nog niet in staat zijn regulier te werken, maar in de toekomst wel mits ze nog wat vaardigheden aan te leren (competenties versterken) “ LEREN WERKEN ”	cliënten versterken met kwaliteiten nodig om door te stromen naar arbeidstoeleiding of een reguliere baan (bijv. door werkervaring aan te bieden)	- werkplekleren met arbeidscontract (art.60 , weplus ea.) - technische of beroepsgerichte (voor)opleidingen: bijv. OTC-voortraject Jobintra, beroepsopleidingen CVO, VDAB
SOCIALE ACTIVERING Emancipatorische Werking (en partners)	personen die op lange termijn mogelijk regulier kunnen werken maar daar nu nog niet aan toe zijn door psychische en/of lichamelijke beperkingen of hun psychosociale situatie (‘multiproblem’) “ LEREN LEVEN ”	maatschappelijke participatie (indien geen vervolgtraject mogelijk) of doorstroom naar arbeidsactivering Werken aan “life skills” activeringsbegeleiding Emancipatorische Werking	- alle vormen van niet beroepsgerichte vorming of opleiding, cursussen, groepswork... gericht op competentieversterking, met het oog op toekomstige maatschappelijke inzet - arbeidszorg, begeleid of regulier vrijwilligerswerk - OTC voortraject VIA anderstaligen
TAALACTIVERING Samenwerking met HvN en Taalaanbodverstrekkers	anderstaligen zonder of onvoldoende kennis van het Nederlands	verlagen van deze activeringsdrempel	- taallessen volgen - het Nederlands gebruiken in communicatie - Taalcoaching
ZORG EN HULPVERLENING Welzijnsbureaus, psychologische dienst, wooncoaching, icb's	personen met ernstige (meervoudige) welzijnsproblematieken waarvoor individuele begeleiding nodig is “ OVERLEVEN ”	zorg- en hulpverlening op diverse levensdomeinen; empowerend werken	- afspraken nakomen - meewerken aan het hulpverleningsplan.

Wat is sociale activering?

HIVA-studie 2012 :

“Het verhogen van de maatschappelijke participatie en het doorbreken van sociaal isolement door maatschappelijk zinvolle activiteiten te ondernemen,

ofwel als een doel op zich;
ofwel als een eerste stap in een traject voor socio-professionele inschakeling; bvb als een eerste stap in een (latere) betaalde tewerkstelling.”

Sociale activering

- Diverse invullingen van deze definitie (POD MI, Vlaanderen, ...)
- Ook in OCMW Gent geen scherp afgebakend begrip

- Definitie in de context van de notie “werkbereidheid” binnen de Leefloonwet:
- elke vorm van **maatschappelijke inzet**
- of elke vorm van “**leren**” (competenties verwerven, life skills ontwikkelen) in functie van toekomstige maatschappelijke inzet
- die deel uitmaakt van een onderhandeld **trajectplan** richting meer zelfredzaamheid

- Definitie in de context van het model “activeringsladder” :
- idem als hierboven, maar in het model is taalactivering, omwille van het belang ervan, als een afzonderlijke trap opgenomen, hoewel het eigenlijk een onderdeel is van sociale activering

- Definitie in de context van onze organisatiestructuur

De “Emancipatorische Werking” (EW) is binnen de afdeling Activering (onder meer) belast met het realiseren van sociale activering

4 pijlers:

- Individuele activeringsbegeleider die de sociale activering opvolgt (naast en in samenwerking met de wijkwerker)
- Emanciperend groepswork (vaak intern)
- Geleid vrijwilligerswerk (werkplek extern, begeleiding intern)
- Algemene vorming en opleiding (“life skills”, basisvaardigheden) (vaak extern of in combinatie: verwerkt in groepswork)

- Definitie in de context van onze organisatiestructuur
- (vervolg)
- bepaalde vormen van sociale activering behoren tot het takenpakket van de wijkwerker, bijvoorbeeld : iemand die volledig geïsoleerd leeft stimuleren om naar het sociaal restaurant te gaan eten, ten laste name lidmaatschap sportclub, bioscooptickets, ten laste name kosten vakantiecamp, ... = "activerende hulpverlening"
- er moet sprake zijn van een voldoende substantieel trajectdenken vooraleer wordt doorverwezen naar EW (= acties als onderdeel van een globaal activeringsplan)

- wordt beschouwd als een administratieve last, “zinloos papierwerk”
- “slechts in 10 % van de gevallen” een meerwaarde als begeleidingsinstrument
- Tenzij verplicht (jongeren) wordt het enkel opgesteld “als het dreigt fout te gaan, als afspraken niet nagekomen worden” om een wettelijke basis te hebben voor schorsing Leefloon
- Procedure verbonden aan GPMI laat niet toe “kort op de bal te spelen” als het fout gaat.
- Indien verplicht worden de afspraken in het kader van sociale activering uiteraard opgenomen.
- In december start beperkt onderzoek : Een groep van een 10 à 15 gebruikers van GPMI wordt diepgaand bevraagd rond hun ervaring/beleving van deze vorm van schriftelijke contractering. Hoe cliënten dit ervaren is tot op heden nog niet echt in beeld gebracht.

- GPMI graag aangepast:
 - Minder formalistisch
 - Flexibeler qua timing, ook evaluaties
 - Korter op de bal kunnen spelen (sanctie nu maanden na de feiten)

Historiek:

- Reeds 22 jaar geleden opgestart
- maakt nog maar 3 jaar deel uit van Activering, werking is pas laatste jaren geïntegreerd binnen het model van de Activeringsladder
- evolutie naar “minder vrijblijvend” maar nadruk op empowerment blijft
- participatie client aan het aanbod voorheen meer onbeperkt in duur, nu veel meer doorstroomgericht : programma’s hebben begin- en einddatum > voor- en nadelen
- nog maar 2 jaar : activeringsbegeleiders die sociaal activeringstraject individueel opvolgen “in tandem” met wijkwerker

Personeel:

- 2 hoofdmaatschappelijk werkers
- 20-tal maatschappelijk werkers
- 1 ervaringsdeskundige
- 1 sportmonitor (project Extra-Time)
- 3 Secretariaatsmedewerkers
- ½ Diensthoofd

Vgl : OTC : 7 hoofdmaatschappelijk werkers (team anderstaligen, team screening en assessment, 2 teams arbeidsbegeleiding, 2 teams tewerkstellingsbegeleiding, team interculturalisering), secretariaat met 10 medewerkers, 1 diensthoofd

Programma's:

- Basiswerking 't Centrum
- Basiswerking Ledeborg/Gentbrugge
- Perfect is saai
- Opnieuw je eigen centen beheren
- Extra Time

- **Basis**

zichtbaar maken en
versterken van
basiscompetenties via
groepswork

- **Schakel**

vanuit een sterker
geworden binnenkant
schakelen naar buiten toe
**(maatschappelijke
participatie)**

Andere activiteiten naast "sociale activering":

- Project "Klantenparticipatie" : de stem van de cliënt
- Project "Sociale gidsen" : ondersteuning cliënten en maatschappelijk werkers
- Project OCMW-info (1 dag verplichte vorming/info voor alle nieuwe cliënten)

Totale groep cliënten binnen "sociale activering": + 400

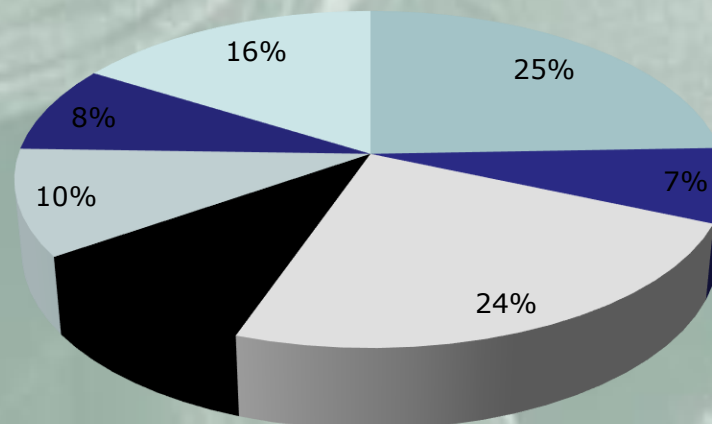
Geleid vrijwilligerswerk

- goede benaming ontbreekt, we noemen het meestal "arbeidszorg"
- zowel als doorstroom maar ook als eindstation
- groei laatste jaren maar gebrek aan werkvloeren waar geleid vrijwilligerswerk mogelijk is
- aanmoedigingspremie
- evaluatiegesprekken, POP's, coaching
- minder vrijblijvend, maar toch is sanctionering eerder uitzonderlijk!
- Doorstroom naar OTC indien klaar voor artikel 60

= "gemeenschapsdienst" ?

? Arbeidszorg binnen Vlaams W² decreet ?

De cijfers...

**Activeringsladder OCMW
mei 2014**

- Taalactivering
- Sociale activering
- Arbeidsactivering
- Activering via externe partner
- Studenten
- Nieuwe aanvragen
- Hulpverlening

	Mei 2014	
Taalactivering	1235	25%
Sociale activering	359	7%
Arbeidsactivering	1203	24%
Activering via externe partner	506	10%
Studenten	515	10%
Nieuwe aanvragen	423	8%
Hulpverlening	816	16%
totaal LM + LL	5057	

Besluit

- De nood is (veel) groter dan het huidig aanbod
- Arbeidsintensief, op maat
- belangrijk dit terrein verder uit te bouwen, maar OCMW's mogen zich hier niet laten in "opsluiten" (onze sterkte is W^2 en niet enkel "Welzijn")
- Sociale activering wordt zinvoller naarmate de gehele activeringsladder beter uitgebouwd is!
- Empowerment is enig mogelijke basis

Meer info?

Boek te downloaden van website OCMW Gent. Bevat diverse verhalen over de Emancipatorische projectwerking.

Guido De Baere
Directeur Wonen en Activering
Maisstraat 142
9000 Gent

Tel. 09,2669659
guido.de.baere@ocmwgent.be
www.ocmwgent.be